

YAZARLAR

05 Nisan 2019

Cevdet YILMAZ
Challenger'dan Discovery'e Ders Almak, Ders Çıkarmak

“Ders almak, ders vermek, ders çıkarmak” dilimizde oldukça yaygın kullanılan deyimlerden. Atalarımız bu deyimleri üretirken yaşanmış olaylardan esinlendikleri kesin. Geçtiğimiz yıllarda ABD’de yaşanan bir olay üzerinden konuyu ele almak istedim. Bakalım onlar nasıl ders çıkarmış!

Uzay yarışında öncü ülkelerden ABD 1980’li yıllarda her defasında ayrı bir araç heba etmeden uzaya gelip giden bir mekik geliştirdi; adı Columbia. İsim ünlü kâşif Kristof Kolomb (Latince; Christopher Columbus)’dan geliyor. Mekik salimen gidip geldikçe ABD’lilerin de kendilerine güveni arttı. Nihayet bu mekiğin daha gelişmişini ürettiler ve adını “Challenger” koydular. Ne demek Challenger? “Meydan Okuyan”.

Rusya veya Çin’e karşı bir füze yapsanız adını Challenger koyabilirsiniz. Fakat uzaya giden araca niçin böyle bir isim verilsin! Bu nasıl bir mantık olabilir. Uzayda bilindiği kadarıyla tanımlanmış bir cisim veya düşman olmadığını göre “kime meydan okuyorsunuz?” sorusu elbette herkesin aklına gelir. Bunun Titanik’i denize indirenlerin “bu gemiyi tanı bile batıramaz” demelerinden bir farkı yok. Bu gurur, bu kibir ne? Anlamak mümkün değil.

Challenger uzay aracı mekik seferlerine başladı ve 1983’ten 1986’ya kadar 9 kere uzaya gidip geldi. Mühendisler kendilerine öyle güvenip, yöneticileri de öylesine ikna etmişlerdi ki, geliştirdikleri teknolojinin ne kadar üstün ne kadar kusursuz olduğunu ispat etmek istercesine 5 astronotun yanına iki de sivil (Sosyal Bilgiler öğretmeni Christa McAuliffe ile bir mühendis) kattılar. Öğretmenin rolü büyüktü. Bu uçuş sürecinde öğretmeni ABD’deki öğrenciler de izleyecek, gençlerin yönü uzaya çevrilerek bilimsel farkındalık yaratılacaktı.

Tarih 28 Ocak 1986. Uzay İstasyonu’nda nefesler tutulmuş mekik onuncu kez fırlatılmak üzere geri sayım başlamıştı. 10, 9, 8 .. 0 mekik fırlatıldı. Bütün televizyonlar canlı yayında, ABD öncülüğünde insanlığın başarısına şahit olmak isteyenlerin gözüne sokulmak üzere naklen görüntü paylaşmaya başladılar. Sadece muhabirler değil binlerce meraklı da İstasyon çevresinde güvenli mesafede yerini almış çıplak gözle bu seyahate tanıklık ediyor. İnsanlık bu anı pür dikkat izlerken kalkıştan 73 saniye sonra mekik henüz gözden kaybolmadan büyük bir patlama meydana geldi ve Challenger hâk ile yeksan oldu.

Mekik öyle bir irtifada infilak etti ki bu bile bir ibret. Yerde infilak etse, uzay istasyonu yanında ve çevresinde ne kadar insan ve kamera varsa hepsi patlamanın şiddetinden yok olacağından ileride bu anı hatırlatan ne bir şahit ne bir kayıt olmayacaktı. Atmosferin dışında uzay boşluğunda parçalansa kimsenin haberi olmayacak, yıldız kayması şeklinde bir görüntüden başka iz kalmayacaktı.

Challenger (Meydan Okuyan) öyle bir irtifada infilak etti ki parçalanışını bütün insanlar gördü, bütün kameralar tespit etti. Etti de ne oldu? Yeryüzüne düşen parçaları bir araya getirilemediği gibi, astronotların toz haline gelmiş ceset parçalarını arayıp bulmak bile günler

DİĞER YAZILARI

Engelsiz Eğitimi

Merhamet Eğitimi

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - II; Aylık Sabit Gelir İhtiyacı

Kırsal Kesimde Sorunlar ve Çözüm Önerileri - I, Köylü Nüfus - Çiftçi Nüfus Meselesi

Yirmidokuzuncu Gün

Mavi Balina, Bilgisayar Oyunları, AB Proje Destekleri

Challenger'dan Discovery'e Ders Almak, Ders Çıkarmak

Yurtdışına İşgücü Göçü

Samsung'da Şehir İçi Ulaşımın Geleceği

Su (Şirketi) Savaşları

Yazarın Tüm Yazıları

Yazarlar

Ali Yılmaz ERGEN
 ÇOK ÖNEMLİ BİR HİBE

Mustafa GENÇ
 BAYRAMA HAZIRLANIYORUZ

Prof. Dr. Osman DEMİR
 SIFIR REEL FAİZ ORANI
 HEDEFLEMENİN AVANTAJ VE
 DEZAVANTAJLARI

Kenan ÖZTÜRK
 Şehitlik nasip olmadı
Hikmet KURADA
 ATATÜRK VE DİN

sürdü. Fakat önemli bir şey oldu. Bu meydan okumadan İbret almak / ders çıkartmak isteyenler için o kazanın görüntüleri internet ortamında bir tık mesafede yerini aldı. Dahası var; kaza kırım raporu açıklandığında insanlar hayrette kaldı. (Tanrı bile batramaz dedikleriTitanik'i batıran küçük bir buzdağı iken), Challenger'ın (Meydan Okuyan'ın) parçalanmasına sebep olan ise minik bir contaydı.

ABD bu olaydan sonra uzay uçuşlarına bir süre ara verdi. Sonra uzay yarışından kopmamak, rakipleriyle arayı açmamak için çalışmalara tekrar başladı. İki yeni mekik yaptı. Şimdi sıkı durun, ABD bu yeni araçlara / mekiklere ne isim verdi dersiniz? Biri Endeavour (Gayret), diğèrinin adı ise yine sıkı durun; Discovery (Kâşif).

Şimdi dikkat buyurunuz; ABD beklenenin aksine Challengr'in acısını unutturmak, ölen astronotların adını yaşatmak için bu yeni mekiklere Challenger 2 veya New Challenger demedi. Ya ne dedi, ne isim verdi? Endeavour (Gayret) ve Discovery (Keşif / Kâşif / Keşfe Çıkan).

Challenger'dan sonra aradan o kadar yıl geçmiş, teknoloji daha da ilerlemiş, fakat alınan ders müthiş. Artık meydan okumak (Challenger) yok. Ya ne var? Keşif, yaratılanı, yaratılmış olanları keşfe çıkan, yani kâşif (Discovery).

Tarihten ders almak, ders çıkartmak, ders vermek deyimlerine bundan daha güzel ve güncel bir örnek gösterebilir misiniz? İlgimi çekti, paylaşmak istedim.

[Samsunspor](#) [Samsun Haber](#) [Samsun Kaza](#) [Samsun Hava Durumu](#) [Samsun Son Dakika](#) [Ordu Haber](#) [Tokat Haber](#) [Sinop Haber](#) [Bafra Haber](#)

[Künye](#) [İletişim](#) [Reklam Hizmetleri](#) [Yayınlarımız](#) [Gizlilik Sözleşmesi](#) [Kullanıcı Sözleşmesi](#) [İnsan Kaynakları](#)

Telif Hakkı © 2019 Haber Gazetesi Tüm hakları saklıdır. İzinsiz ve kaynak gösterilmeden yayınlanamaz.

hızWeb
